

ZARZĄDZENIE

Dnia 29 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

w związku z pismami J. Ł. z 27 września 2021 r. i 8 grudnia 2021 r. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Wojskowego Sądu Okręgowego w P. z dnia 30 listopada 2005 r., sygn. akt SA (..) r., utrzymującym w mocy wyrok Wojskowego Sądu Garnizonowego w Z. z dnia 26 sierpnia 2005 r., sygn. akt Sg (...), wskazującymi na zmaterializowanie się uchybień wskazanych w przepisie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (art. 9 § 2 k.p.k.),

nie stwierdzam podstaw do wszczęcia przez Sąd Najwyższy postępowania o wznowienie wskazanego postępowania sądowego z urzędu (art. 542 § 3 *in principio* k.p.k.).

UZASADNIENIE

Brak jest podstaw do wznowienia postępowania z urzędu z uwagi na niezmaterializowanie się uchybienia procesowego określonego w przepisie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

W wskazanych powyżej pismach skazany J. Ł. sygnalizuje, że konieczne jest — w jego opinii — wznowienie postępowania prawomocnie zakończonego prawomocnym wyrokiem Wojskowego Sądu Okręgowego w P. z dnia 30 listopada 2005 r., sygn. akt SA (...) r., utrzymującym w mocy wyrok Wojskowego Sądu Garnizonowego w Z. z dnia 26 sierpnia 2005 r., sygn. akt Sg (...), na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w związku z tym, że doszło do uchybienia „polegającego na niewłaściwym składzie kolegium orzekającego [Wojskowego Sądu Garnizonowego w Z.]”, z uwagi na to, że cyt. „ustawa o ustroju sądów wojskowych, określa, że w postępowaniu szczególnym, a takim jest postępowanie przed sądem wojskowym, sędzia w tym przypadku asesor występuje podczas procesu z dwoma ławnikami. W procesie przed [Wojskowym Sądem Garnizonowym] SG (...) przeprowadzonym przez WSG w Z. na wokandzie sądu znajdował się tylko asesor kpt. J. G.” (pismo z dnia 8 grudnia 2021 r. — *Wniosek o wznowienie postępowania zakończonego*

przez Wojskowy Sąd Garnizonowy w Z. z dnia 26 sierpnia 2005 r./zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa polegającego na nie przestrzeganiu prawa materialnego i procesowego, k. 26 i n. akt). Podobnie kwestia ta została przedstawiona przez skazanego w jego pierwotnym piśmie, gdzie wskazał on na to, że cyt.: „na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. i art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. [...] sąd był nienależycie obsadzony, albowiem orzekał w składzie jednego sędziego-asesora, mimo że zgodnie z art. 28 § 1 k.p.k. sąd orzeka w składzie jeden sędzia i dwóch ławników [...]” (pkt. IV pisma J. Ł. z dnia 27 września 2021 r. zatytułowanego *Apelacja, zażalenie, zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa*, które to pismo zostało potraktowane przez Wojskowy Sąd Okręgowy w P. jako wniosek o wznowienie postępowania).

Twierdzenie autora osobistego wniosku o wznowienie postępowania, że w sprawie zmaterializowała się bezwzględna przyczyna odwoławcza określona w przepisie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. jest oczywiście bezzasadne.

Wyrok Wojskowego Sądu Garnizonowego w Z. z dnia 26 sierpnia 2005 r., sygn. Sg (...), został wydany w składzie jednoosobowym przez asesora sądowego kpta J. G.. Zgodnie z obowiązującym w dacie postępowania przepisem art. 28 § 1 k.p.k. na rozprawie głównej sąd orzekał w składzie jednego sędziego i dwóch ławników, jeżeli ustawa nie stanowiła inaczej. Przepisy Kodeksu postępowania karnego w części regulującej postępowanie karne w sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych (Dział XV) odmiennie normowały zagadnienie należytego składu wojskowego sądu garnizonowego orzekającego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym na rozprawie głównej (ustawa w tym zakresie stanowiła inaczej): wojskowy sąd garnizonowy rozpoznawał sprawę jednoosobowo również na rozprawie głównej — art. 671a § 1 k.p.k. (przepis został wprowadzony do ustawy postępowania karnego nowelizacją z 2003 r., tj. ustawą z dnia 10 stycznia 2003 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego, ustawy - Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania karnego, ustawy o świadku koronnym oraz ustawy o ochronie informacji niejawnych, Dz.U. Nr 17, poz. 155, został on uchylony w 2007 r. w związku z wprowadzeniem do procedury karnej ogólnej zasady „nieławniczego” orzekania w pierwszej instancji przez sąd w składzie jednoosobowym). Warunki normatywne orzekania w składzie bez udziału czynnika społecznego były sformułowane przez ustawodawcę w następujący sposób w przepisie art. 671a § 1 k.p.k.: (a) postępowanie dotyczy sprawy o przestępstwo zagrożone karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 5 lat lub karą łagodniejszą oraz (b) oskarżony pozostaje na wolności.

J. Ł. został oskarżony o dopuszczenie się szeregu czynów zakwalifikowanych jako przestępstwa stypizowane w art. 242 § 1 k.k. w zb. z art. 224 § 2 k.k. oraz z art. 224 § 2 k.k. w zb. z art. 226 § 1 k.k. (akt oskarżenia, *k. 176 i 177, t. I akt sygn. Sg [...]*). Postępowanie dotyczyło zatem czynów zakwalifikowanych — wstępnie w skardze zasadniczej — jako przestępstwa zagrożone karą pozbawienia wolności łagodniejszą niż 5 lat. Oskarżony w postępowaniu jurysdykcyjnym odpowiadał z wolnej stopy (w postępowaniu przygotowawczym wprawdzie stosowany był wobec niego od dnia 11 lutego 2005 r. do 18 marca 2005 r. środek zapobiegawczy — miał on jednak charakter nieizolacyjny, było to oddanie pod dozór przełożonego wojskowego, akt oskarżenia, *iw.*). Komplet orzekający Wojskowego Sądu Garnizonowego w Z. odpowiadał więc przepisom procesowym normującym skład sądu obowiązującym w dacie orzekania w sprawie J. Ł. przez Wojskowy Sąd Garnizonowy w Z. (*sygn. Sg (...)*) i był składem należytym w rozumieniu przepisu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

W judykaturze wyrażono zapatrywanie, że cyt.: „skorygowanie rzeczywistych uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k.” możliwe jest w wyniku wykorzystania inicjatywy stron, „pełne zastosowanie znajduje tu instytucja przewidziana w art. 9 § 2 k.p.k., umożliwiająca stronom wystąpienie z wnioskiem o dokonanie czynności z urzędu” (uchwała składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2005 r., I KZP 5/05, OSNKW z. 6/2005, poz. 48). Ta mniej sformalizowana inicjatywa strony, w razie potwierdzenia zaistnienia wskazanego uchybienia, może prowadzić do wszczęcia postępowania wznowieniowego z urzędu. Jednak w razie braku stwierdzenia zaistnienia uchybienia sygnalizowanego w osobistym piśmie strony, skutkującego obowiązkiem wszczęcia z urzędu postępowania wznowieniowego, nie jest wymagana reakcja procesowa w postaci orzeczenia stwierdzającego, że wskazywana usterka nie występuje i wznowienie postanowienia z urzędu nie jest dopuszczalne (art. 9 § 2 k.p.k.). Dopuszczalną reakcją na osobisty wniosek o wznowienie postępowania wskazujący na zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej byłoby samo pisemne poinformowanie J. Ł. o braku stwierdzenia istnienia podstaw do wszczęcia postępowania wznowieniowego z urzędu. Za celowe uznano jednak rozstrzygnąć o braku podstaw prawnych do wszczęcia postępowania wznowieniowego z urzędu w formie niezaskarżalnego — ale umotywowanego — zarządzenia.

